

BESPLATNI NOVČIĆ (2022.)

Izložba *Besplatni novčić* podijeljena je na dva dijela – na instalaciju i dvije projekcije, nastale 2022. godine – od kojih svaki na svoj način posjetiteljima nudi jedinstvenu perspektivu i senzorni doživljaj. Unutar instalacije pažljivo su složeni digitalni printovi kružnih oblika, precizno izrađeni, promjera 30 mm, smješteni u kapsule nalik na one u kojima se drže numizmatički vrijedni i rijetki primjerci kovanica.

U prezentaciji rada ne oponašaju se uobičajeni predlošci, konvencije ili strategije organizacije prostora ustaljene u trgovinama, već su prezentacije bliže marketinški promišljenim *pop-upovima*. Na kružnim digitalnim printovima nalaze se apstraktni prikazi koji su proizašli iz nekog stvarnog proizvoda kakav se obično može vidjeti na polici trgovine s dizajnerski šarenim etiketama i ambalažom prehrambenih artikala. Te raznoboje sličice proizvoda skinute su s interneta, a zatim su posredovanjem efekata računalnog programa pretvorene u vizualni znak u obliku spirale – znak koji je simbol napretka, ali i alat pri hipnozi. Sličice proizvoda deformirane su u šarenu spiralu sasvim neprepoznatljivu s obzirom na prvobitni izvor. Autor izložbe svakom posjetitelju sugerira da slobodno može uzeti neku od spirala koja mu se sviđa. Kapsule nose i dio ekonomske razmjene koja je ponuđena na ovoj izložbi jer se unutar svake od

njih uz kružni print nalazi i jedan novčić koji se ne može odmah vidjeti, ali se čuje njegovo zveckanje. Nekoliko kapsula sadržava novčić od 10 ili 20 centi, dok druge imaju još skromniji sadržaj – novčić od jednog centa. Postavljanjem tih kapsula na pod galerije u neposrednoj blizini zida autor instalacijom oponaša „strateško” izlaganje robe u supermarketu, ali degradirajućim položajem instalacije na podu istodobno donekle obezvređuje ponuđeni proizvod. Kako su na umjetnikov poticaj posjetitelji pozvani da za sebe uzmu jednu kapsulu sa spiralom i novčićem, time su na trenutak oslobođeni uobičajene svakodnevne razmjene novca za robu. Autor izložbe nakon toga na zid iznad ispražnjenog mjesta kapsule postavlja crvenu naljepnicu, kakve se na izložbama obično postavljaju uz umjetnine koje su kupljene, i koje su, dakle, pobudile snažno zanimanje publike. Na ovoj izložbi crvena naljepnica znači da je posjetitelj ne samo uzео umjetnikov rad, već ga je i dobio besplatno; štoviše, dobio je i novac, a istodobno je zidu galerije odnosno samoj izložbi dao nov izgled. Posjetitelj bi takvim postupkom zapravo u budućnosti mogao biti u još povoljnijoj situaciji, uz pretpostavku da sačuva plastičnu kutijicu s isprintom i novčićem. Oni bi jednoga dana mogli postići veću vrijednost od trenutačne nominalne. Možda će sam autorov digitalni crtež postati znatno vredniji ili će možda novčić povlačenjem iz optjecaja postići numizmatičku vrijednost mnogo veću od sadašnje. Ili se možda neće dogoditi ni jedno ni drugo.

Instalacija zauzima prvu prostoriju galerije i poziva posjetitelje na istraživanje „čari” trgovine i ljudske interakcije. Prelaskom u srednji dio galerije otkriva se monitor na kojemu se prikazuje prvi video s transformacijama različitih artikala u spiralne vrtloge.

U susjednoj, zamračenoj prostoriji posjetiteljima se otkriva drugi video, koji se projicira na površinu zida gdje se animacijom ožubljavaju spiralni vrtlozi. Ti radovi pozivaju posjetitelje da se izgube u istraživanju vrtložne prirode potrošačke kulture, angažirajući se u bezgraničnom spajanju „umjetnosti” artikala i umjetnosti pokreta, uz istodobno propitivanje i funkcioniranje galerijskog sustava.

Putem spoja tih dvaju videozapisa, te zajedno s instalacijom i s participativnim udjelom publike, izložbom se istražuje simbioza trgovine i umjetnosti, uz naglašavanje cikličkih modela i beskrajinih vrtloga koji oblikuju naš svijet vođen potrošačkim željama.

Istodobno, cilj izložbe je evociranje sjećanja na umjetnike iz bliže i dalje povijesti koji su se koristili sličnim izražajnim sredstvima. Riječ je, primjerice, o spiralama Borisa Demura, formi koju je on vidio u svim aspektima života i prirode, zatim o enormnim krugovima Dubravke Rakoci koje ona stalno ponavlja, uvijek u novim bojama i pregibima. Na kraju, posebno treba istaknuti Marcela Duchampa, njegov *Rotorelief* (1935.) i *Anémic cinéma* (1926.) kao ranu prethodnicu onoga što će se vidjeti u filmu *Lapis* (1966.) Jamesa Whitneyja. U *Lapisu* halucinantna animirana mandala uz zvuk indijskog sitra najbolje govori o duhu vremena u kojemu je taj film nastao, u doba djece cvijeća, onirički opuštenog *hippie* pokreta, za čije je snimanje vjerojatno među prvim takvim pokušajima korišten kompjutor. Računalo je tada bilo rijetko dostupno umjetnicima, dok je danas, ono nezostavni element unutar cjelokupnog procesa ovoga rada.

Vito Trbuljak

FREE COIN (2022)

The exhibition *Free Coin* is divided into two parts - one installation and two projections, created in 2022 - each offering visitors a unique perspective and sensory experience in its own way. Within the installation, carefully arranged are digital prints of circular shapes, precisely crafted with a diameter of 30 mm. These prints are housed in capsules resembling those used to hold numismatic valuable and rare coin specimens.

The presentation of the work does not imitate the usual templates, conventions, or strategies of spatial organization commonly found in stores. Instead, the presentations are closer to thoughtfully designed marketing pop-ups. The circular digital prints feature abstract representations derived from real products typically seen on store shelves, adorned with brightly coloured designer labels and food packaging. These colourful product images have been downloaded from the internet and then, with the help of computer program effects, transformed into visual symbols in the form of spirals. The spiral symbolizes progress, but it is also a tool used in hypnosis. The product images are distorted into colourful spirals that are completely unrecognizable compared to their original source.

The exhibition author suggests that each visitor is free to take one of the spirals they like. The capsules also contain a part of the economic exchange offered in this exhibition, as each one contains a circular print and an unseen coin that can be heard rattling inside. Some capsules contain a coin worth 10 or 20 cents, while others have an even more modest content - a one-cent coin. By placing these capsules on the gallery floor in close proximity to the wall, the artist mimics the "strategic" display of goods in a supermarket. However, by degrading the position of the installation on the floor, he also somewhat devalues the offered product.

As prompted by the artist, visitors are invited to take a capsule with a spiral and a coin for themselves, momentarily freeing themselves from the usual daily exchange of money for goods. After that, the artist places a red sticker on the wall above the emptied spot where the capsule used to be, similar to the ones usually placed next to purchased artworks at exhibitions, indicating strong interest from the audience. In this exhibition, the red sticker signifies that the visitor not only took the artist's work but also received it for free. Moreover, they also received money, while simultaneously giving the gallery wall or the exhibition itself a new appearance. By taking such action, visitors could potentially find

themselves in an even more advantageous position in the future, assuming they preserve the plastic box with the print and the coin. One day, these may increase in value beyond their current nominal value. Perhaps the artist's digital drawing will become significantly more valuable, or maybe the coin, once taken out of circulation, will gain numismatic value much greater than its current worth. Or maybe neither will happen.

The installation occupies the first room of the gallery, inviting visitors to explore the "charms" of commerce and human interaction. Moving into the middle section of the gallery reveals a monitor displaying the first video, showing the transformations of various items into spiral vortices.

In the adjacent, dimly lit room, visitors are introduced to the second video projected onto the wall, bringing the animated spiral vortices to life. These works encourage visitors to get lost in the exploration of the swirling nature of consumer culture, engaging in the boundless fusion of the "art" of items and the art of movement, while simultaneously questioning the functioning of the gallery system.

By combining these two videos and incorporating the installation and the participatory involvement of the audience, the exhibition explores the symbiosis of commerce and art, emphasizing cyclical patterns and infinite vortices that shape our world driven by consumer desires.

At the same time, the goal of the exhibition is to evoke the memory of artists past and present who utilized similar expressive means. For example, there are Boris Demur's spirals, a form he saw in all aspects of life and nature, and Dubravka Rakoci's enormous circles, which she constantly repeats, always in new colours and twists. Finally, Marcel Duchamp and his *Rotorelief* (1935) and *Anémic Cinéma* (1926) should be particularly emphasized as early predecessors of what will be seen in James Whitney's film *Lapis* (1966). In *Lapis*, a hallucinatory animated mandala accompanied by the sound of an Indian sitar speaks best to the spirit of the time in which the film was created, the era of flower children and the oneiric, relaxed hippie movement. This film was likely among the first attempts to use a computer for its production, and computers were rarely accessible to artists at the time. However, today, the computer is an indispensable element in the entire process of this work.

Vito Trbuljak

IMPRESUM / IMPRESSUM

Nakladnik / Publisher: Hrvatsko društvo likovnih umjetnika / Croatian Association of Fine Artists, Trg žrtava fašizma 16, 10 000 Zagreb, hdlu@hdlu.hr, www.hdlu.hr
Za nakladnika / For the publisher: Tomislav Buntak, predsjednik / president
Ravnateljica / Director: Ivana Andabaka

Upravni odbor HDLU / Croatian Association of Artists Board:
Tomislav Buntak (predsjednik / President), Josip Zanki (potpredsjednik / Vice president), Ida Blažičko (potpredsjednica / Vice president), Fedor Fischer, Vida Meić, Romana Nikolić, Alen Novoselec

Voditeljica galerije / Gallery coordinator:
Mihaela Zajec

Umjetnički savjet Galerije Karas / Karas Gallery Advisory Board: Željko Beljan, Tomislav Hršak, Mihaela Zajec, Vida Meić, Josip Zanki

Urednica kataloga / Catalogue Editor:
Mihaela Zajec

Predgovor / Preface:

Vito Trbuljak
Grafičko oblikovanje kataloga / Catalogue Design:
Duje Medić

Tisak / Printed by:
Ispis d.o.o.

Naklada / Edition: 100

Radno vrijeme galerije Karas: srijeda, četvrtak, petak 16 - 20h | utorak, subota 10 - 13h | nedjeljom i ponedjeljkom zatvoreno.
Working hours Gallery Karas: Wednesday, Thursday, Friday 4pm - 8pm | Tuesday, Saturday 10am - 1pm | On Sundays and Mondays closed.

GALERIJA KARAS

Ulica Kralja Zvonimira 58, Zagreb

VITO TRBULJAK BESPLATNI NOVČIĆ 27. 6 — 8. 7. 2023.

Organizator / Organizer:

Uz potporu / Supported by:

HRVATSKO
DRUŠTVO
LIKOVNIH
UMJETNIKA

www.karasrthub.eu/

VITO TRBULJAK (r. 1997.), Zagreb.
Završio je Klasičnu gimnaziju u Zagrebu, a 2021. diplomirao na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu na studiju Novih medija na Odsjeku za animirani film i nove medije (OZAFIN ALU). U svojoj praksi fokusiran je na umjetničke instalacije, video umjetnost i fotografiju.

VITO TRBULJAK (b. 1997), Zagreb.
Vito graduated from the Classical Gymnasium in Zagreb, and in 2021 he completed his graduate studies in New Media at the Department of Animation and New Media, Academy of Fine Arts in Zagreb. In his work, he focuses on art installations, video art and photography.